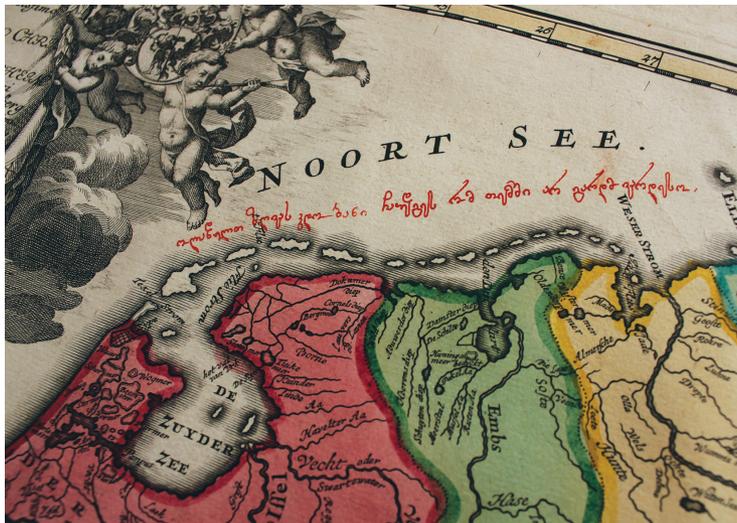

ՏՆԿՈ ԳՐԱԿԵՆՅՈՒԹ
ՃԱԿՐՄԱ

„ოღანდეთ ზღვას ჰრობანი ჩაედგეს ხომ თემში ახ გახდმვახედსო“

მინანერი რუკაზე, სულხან- საბა ორბელიანი

ლიბანი ლამაზია. ლიბანზე არასდროს მიფიქრია. შორიდან ჰგავს ვარკეთილს. ფერდობზე შეფენილი მრავალსართულიანი სახლებით და მწველი, მხუთველი მზით. უფრო ახლოს, ქალაქის შესასვლელი გაგონებს ქობულეთის ტურისტულ სეზონს. უამრავ ფერად ნაჭერში შეფუთულს, გახუნებული აბრებით და ლამაზი არაბული ნარწერით. ქალაქის ცენტრი კი ღია ზღვაში იახტით გასვლაა.

ბეირუთი სიკვდილ- სიცოცხლის მუზეუმია, მაგრამ ამას ქალაქში ვერ იგრძნობ. ვინმემ უნდა მოგიყვეს.

სალამოს ჩამოვედი, პირობა პატარა ბარათზე დავდე, რომ ორ დღეში უკან წავიდოდი. სასტუმრომდე მიმაცილეს, ნომრამდეც მიმაცილეს. კარის მოჯახუნებისას კი, უკან გაბრუნდნენ. ფანჯრიდან მაღალი შენობა ჩანდა. ისეთი, როგორც თბილისში, ჩემი სახლის მახლობლად იყო. ჩვიდმეტ სართულს ფეხით დავდიოდი, დღეში ორჯერ. აბიტურიენტობის ბოლო სამ თვეს. რადგან ასე უფრო იაფი იყო ცხოვრება. გეოგრაფიის წიგნები ზაფხულში წასაკითხ დავალებებივით იყო- მხართეძოზე იკითხებოდა. ასეთ შენობაში ცხოვრობდა ლამაზი მასწავლებელი სალომე, რომელიც ყველას ეცოდებოდა, რადგან უყვარდა ბავშვები, მასწავლებლობა და არ ფიქრობდა გათხოვებაზე. დღემდე მიყვარხართ, სალომე მას!

მაგრამ გეოგრაფიის გამოცდაზე ვერაფრით გავიხსენე პორტუგალიის დედაქალაქი. ლისაბონი, ლისაბონი, ვყვიროდი როცა ორი კვირის უძილო, სიცხიანი და ფალარათიანი კიბეზე ჩამოვდიოდი და ხელში ნახევრად დაცლილი მინერალურის ბოთლი მომქონდა, რომელიც გამოცდის დაწყებამდე აქაფდა და საგამოცდო ფურცელზე გადამელვარა. დამკვირვებელი ჩემი მეზობელი პაატას ძმაკაცი ყოფილა, მისამართზე მიცნო და ახალი ფურცელი მომცა. პირველი ორი სწორი პასუხი ხელახლა გადავიტანე და წერა განვაგრძე. ნაბელლავი კედლებშიც ჩამივიდა. ზღვაზე ქვებს შორის გამოჟონილი წყალივით.

ლისაბონი - ჯერ არ ვყოფილვარ.

მაგრამ ვიყავი ბეირუთში. შევცურდი ლოგინში და დავიძინე. გავიღვიძე მაშინ, როცა წინა სასტუმროდან, თეთრ ბრეტელებიან მაისურში გამონყობილი კაცი, მოკლე შორტითა და ოთახის ჩუსტებით ქუჩაში ვილაცას ურიგდებოდა. ხელებს იქნევდა. მეორე იდგა ჩუმად და წავიდა კიდევ. კაციც შევიდა ლამაზ სასტუმროში, რომელიც ჩემსაზე ძვირი უნდა ყოფილიყო.

თითქმის ორი თვე გავიდა და მე მაინც ბეირუთზე ვფიქრობ. მომშივდებოდა - გადავწყვიტე და სანაპიროსკენ დავიძარი. მიყვარს ზღვა, მიყვარს ისეთი წყალი, რომელიც ოკეანეს უერთდება. ბავშვები იმ ჩვიდმეტსართულიანი შენობის ძირში ვიდექით ხოლმე. პატარა ფანტანიდან წყალი მუდმივად იპარებოდა. ასეთი წყალიც მიყვარდა. თითქოს უფრო ბლანტი და ფორმიანი. ბეირუთში ვიყავი, სანაპიროზე. ფეხები წყალში უნდა მქონოდა ჩაყოფილი, მაგრამ ვერ ვწვდებოდი, თევზები ირეოდნენ და ერთმანეთს ასკდებოდნენ. ჩემ გვერდით კი, ნამდვილი ქალთევზა იჯდა.

მეორე დილით აივანზე სათოფეების გვერდით ვიჯექი. აქ პურს ჭამენ. მშვიდად და აუღელვებლად მიდის ცხოვრება, აუზში წყალი ლივლივებს, მაგრამ მზე არ ადგება. ქუჩიდან მანქანების ხმა ისმის. თბილისში ვარ. წამით ვაჯერებ ჩემ თავს. კედელში დატანებულ სათოფეებში თითს ვყოფ. ხელი არ ჩამეტევა. მერე ნატყვიარ შენობას ვუყურებ, აქედანაც ჩანს.

სახელი სამჯერ გავუმეორე, ორჯერ ფურცელზე დავუნერე, რუკაზეც ვანახე, მაგრამ „no-no-no“. თავს აქნევენ. ერთმანეთში საუბრობენ. ცოტა ხანს ეჭვი მეპარება, რომ საერთოდ ვარსებობ და იქ ვარ, სადაც ვდგავარ. ტაქსიში ვჯდები და მივდივართ, მარშრუტს ვცდებით, მაგრამ ვერაფერს ვამბობ. სანაპიროს გასწვრივ მივდივართ. შორს მშენებლობაა. ზღვაში ბეტონის ფილებს ეზიდებიან. ის ფრაზა გახსოვს, სად მიდიან ქალთევზები, როცა ზღვა იყოფა?

No man's land-ზე ხარ. მეუბნებიან. დიდი მოედანია, აქეთ მეჩეთი დგას, იქით ეკლესია, ერთდროულად ინყებენ ლიტურგიას. ერთდროულად ისმის ხმა. აქედანაც ჩანს ფილების ჩანყოფის რიტუალი. ერთ შენობაში კი, ამწეთი დიდი მცენარე ააქვთ. გარშემო საშინელი ხმაურია, გარშემო უამრავი ადამიანი ირევა და ფეხები მენვის. მზეს არ ემალები. დგახარ და საკუთარ ოფლს გაოგნებული უყურებ, აქამდე როგორ ვერ შენიშნე.

სალამოს ისევ სანაპიროზე ვბრუნდები. ქალთევზა ისევ წყლის პირას ზის და თევზებს აჭმევს, გრძელი შავი კაბა სალამოს განათებაზე წყლის ფერს ერევა.

**

ღრმადელის მეტროსთან ბაზარია. სკოლიდან სახლამდე გამოსასვლელად ჩადგმული. მარჯვნივ და მარცხნივ შემოდგომით, ან გაზაფხულზე დიდ ფერად სათლებში ხამსას ყიდიან. ჩვენ კილკას ვეძახით. მამას სძულს თევზი. ბებოსაც სძულს თევზი. პაპას არა. შუა დღეს ყურებამდე დაიფარებს ქუდს და გადის. მანამდე გაზზე, ნელ ცეცხლზე კარტოფილს დატოვებს. გაზეთებს ამოალაგებს და მეტალის ჯამებში ხახვს და ძმარს გააზავებს. მე ისე მიყვარს, უხახვოდ. მაგიდის ერთ მხარეს მოხარშულ კარტოფილს გაფრცქენის, მეორე მხარეს კილკას გამოშიგნავს. ისეთი წვრილი ნაწლავები აქვს, როგორ უნდა შეგძულდეს. თავიანად გადაყლაპავს ხოლმე. მე თავს ვერ ვჭამ, მეცოდება. კუდასაც ვტოვებ და პატარა ფხასაც, რომ მკითხო, თევზი არც მე მიყვარს. უბრალოდ, ჭამა არ მიყავრს, მაგრამ პურის „გარბუშკაში“ თევზის და კარტოფილის ჩაზელვა ერთი სიამოვნებაა. პაპა მოკვდა. ახლა ბეირუთში ვარ, თევზის რესტორანში, სადაც პირადი ოფიციანტი მემსახურება. რომ არ შევწუხდე, ცხელი პირსახოცით ხელებიც გამინმინდა და იქაური ღვინოც შემომთავაზა. გარშემო ყველა ლამაზია. მე კი მცივა და მაკანკალებს. ოფიციანტი გაოგნებული მიყურებს. მივჩერებივარ ერთად დაყრილ ხამსას და მინდება მუჭებით ვჭამო. იქნებ პაპა გავაცოცხლო.

მაგიდასთან ვბრუნდები და ორაგულს ვუკვეთავ. თან მეშინია.

ისევ **No man's Land**-ზე ვარ. გუშინ მომიყვინენ, რომ სადაც ვიდექი, ზუსტად იქ კედელი ყოფილა. იქიდანაც და აქედანაც ისროდნენ. ხალხი კვდებოდა. შენობებს და ქალაქს ვინ ჩიოდა. ხალხი. მერე, როგორც სიზმარს სჩვევია, ცივ წყალში აღმოვჩნდი, სიპ ქვებს შორის, შავკაბიან ქალთევზებთან ერთად. არც მღეროდნენ, არც რამე უხაროდათ. უბრალოდ ისხდნენ და უყურებდნენ. შორს ზღვაში ბეტონის ფილებს აგებდნენ. ჩვენ დასახიჩრებული შენობის რომელიღაც სართულზე ვიყავით, დაგუბებულ წყალში და არაფრის მეშინოდა, უბრალოდ მციოდა. ჩდილოეთით ვარ

- გავიფიქრე და გამოვიღვიძე.

სიზმარში სიარული ჩემი სუპერძალაა. 360 გრადუსიანი ფოტოსავით. ბოლოს კედელს ვეჯახები.

უცებ ავიყარეთ. ლურჯ ნაგვის პარკებში ჩავანყეთ ყველაფერი. მერეც, ორი თვე ასე მენყო ტანსაცმელი. სახლი თავზე დავიშენეთ. კარგად ვართ, სკოლაც დავამთავრე, ღრმალელის მეტროსთან აღარ მიწევს სიარული. მამას თევზი სძულს, ბებოსაც. კილკას აღარ ჰყვითან. ბეირუთში ორაგულის დიდი ულუფა მივირთვი და სახლისკენ გამოვიქეცი. გზაში ტაქსისტები მეძახდნენ. მე კი მოვრბოდი. ნომერი ავტომატურად იკეტება. აეროპორტში ისევ დავდე უკან ნასვლის პირობა. მაგრამ კალამი არ მქონდა. სხვას ვეთხოვე. თვე არასწორად ჩავწერე. ვერავინ შეამჩნია. რიგში მოცეკვავეთა ჯგუფთან ერთად მოვხვდი. გადაჯდომისას ისევ იმ კაფეში შევედი, სადაც წამოსვლამდე. თვითმფრინავში ისევ ფანჯარასთან მოვხვდი. ახლა უკვე ვიხსენებ ბეირუთს. ყველა ჩეკი და ინვოისი ადგილზე მქონდა. ადგილობრივი ტკბილეული, სასტუმროდან წამოღებული პატარა ბლოკნოტი - შემთხვევით გამომყვა. ილუმინატორიდან არ ჩანდა ბეირუთი, მაგრამ მაინც გავდა ვარკეთილს, ჩემთვის გაუვალ ბეტონის ჯუნგლებს, სადაც მხოლოდ ერთი, ყვითელი კორპუსი მეგულედა. ლამაზია ლიბანი. წამოსვლისას გავიფიქრე. ჰგავს თბილისს, უამრავი ავტომობილი დადის. წარმოვიდგინე, მეორე დღეს, საჭეს ჩაფრენილი, მუხრუჭის შუქს მინდობილი როგორ გავივლიდი 9,5 კილომეტრს სახლიდან სამსახურამდე და ვიტყოდი, მომწონს ლიბანი, ლამაზია ბეირუთი. ლიბანი რომელია, „ლებანონ“? „აა, მანდ გემრიელი საჭმელი აქვთ და ომი“. ომი არ იჭმევა, თბილისში საშინელი ჭედვაა. უკანა სავარძელზე წიგნი მიდევს, ფრენებს შორის საკითხავი. რისთვის აკეთებენ? ვკითხე ერთ-ერთს ბეტონის ფილებზე. ზღვა მოდის, გზაზე გადმოდის, ხედავ? -ხელით მაჩვენებს და ყოფენ. აცალკევებენ.